

Att skriva en bok - några tankar på vägen

Många konsulter och föreläsare när en dröm om att skriva en bok. Färre är det som gör det, varför? Att skriva boken är det enkla.

När du sitter där framför datorn och inte får fram ett ord. Inte har en aning om hur du ska börja. Ja, då kan du lätt ångra att du skulle skriva en bok. Det är också lätt att sluta skriva och gå tillbaka till det som du egentligen gör. För min del handlar det om att föreläsa, utbilda och vara ledarskapscoach. Att skriva är ju "bara" en hobby. Så blev det ingen bok denna gången heller.

Men tänk dig när du några månader senare står med en bok i din hand, då är känslan en helt annan. Du har åstadkommit något som för alltid kommer att finnas. En föreläsning är flyktig, en utbildning passerar, men en bok består. Det är känslan av glädje och stolthet du får frambringa i de tunga stunderna. När du sitter i skrivprocessen, kreativiteten sviker och även orden. Men det är ändå inte skrivandet som är den stora delen av arbetet.

Varför vill du skriva en bok?

Vem vill läsa det jag skrivit? Varför skriver jag överhuvudtaget? Hur kommer du i kontakt med ett förlag? Hur ser olika ekonomiska upplägg ut? Frågor, både högt och lågt som är viktiga att ställa sig.

Jag har givit ut min femte fackbok. De två första var inom service och kundrelationer, nummer tre handlar om personligt ledarskap och den förra var om coachande ledarskap. Den bäst säljande boken (Konsten att få andra att prestera, utgiven 2010) har sålt i ca 12 500 ex, varav ca 2 000 i pocket (2016). Den femte boken är sannolikt den absolut bästa, både till innehåll, flyt i texten och hela layouten. Det känns som jag verkligen har ägnat boken den tid och det engagemang den kräver. Där har du nog grundreceptet; tid och engagemang. Som jag nämnt är det inte själva skrivandet som är den stora grejen, det tror jag egentligen alla kan göra. Så sätt dig ned och skriv!

Några av mina varför för att skriva boken SLUTA CHEFA BÖRJA LEDA: Hur laget blir större än jaget:

- Jag vill inspirera ledare att bli verkliga ledare
- Jag vill få ned mina tankar i koncentrerad form
- Jag vill sammanfatta och göra det enklare för andra ledare att göra skillnad
- Jag vill utveckla mitt eget tänkande och lära
- Jag vill skriva ytterligare en bok som uppskattas av läsarna
- Jag vill föreläsa mer om "Lyfta andra" och "Att göra varandra bättre"
- Jag vill tjäna pengar på utgivningen av boken
- Jag vill göra skillnad för andra

Därför skrev jag boken

Hur börjar jag?

Det börjar med en idé, vad vill du förmedla, vad ska boken handla om? Det finns många "experter" som aldrig skulle kunna tänka sig att skriva. Sedan finns det "vi andra" som brinner för ett ämne, lär, lär ut, utvecklas och som skriver boken - ändå. Och kanske då blir experten i andras ögon.

Att skriva en bok - några tankar på vägen

Min första bok började med att vi var tre personer som träffades för att utforska ett ämne.

Hur gör du när du skriver en bok?

Det är en fråga jag ganska ofta får, både från de som aldrig själv skulle komma på tanken, men också från de som när drömmen att ge ut en bok. Sätten att göra det är säkert lika många som antal författare. Min erfarenhet gäller fackböcker och min första bok startade som ett "dialog-projekt". Från början var det alltså inte bestämt att det skulle bli en bok. Vi var tre personer med olika erfarenhet och inriktning som samlades var tredje vecka och diskuterade ett ämne. Övergripande temat var "*kundrelationer och lojalitet*". Fokus vid varje tillfälle kunde vara ledarskap, hur mäta kundnöjdhet, lojalitetsprogram, nöjda kunder och service etcetera. Vi förberedde oss inför mötena, ibland mer, ibland mindre. Varje tillfälle var ett lärande och varje möte resulterade i att en av oss författade ett artikelutkast kring det vi pratat om. Utkastet gick en runda emellan oss för att slutligen bli en artikel.

Efter några artiklar bestämde vi oss

När vi skrivit en handfull artiklar bestämde vi oss, det skulle bli en bok. Vi satte en deadline och började fundera på titel och tänkbart förlag. Detta var fortfarande i en tid (1999) då det var "riktiga" förlag som dominerade branschen. Egenutgivning var mindre vanlig, print on demand var inget allvarligt alternativ och försäljning via internet var knappt uppfunnet. Med andra ord fick det bli traditionellt förlag.

En av oss tre författare hoppade av så vi var då två kvar i skrivprocessen. Det var resultatet av den viktiga frågan: Varför skriver du/ni en bok? Skälen kan vara många och olika, så var det i vårt fall. En ville fortsätta att ha lärande möten, jag och Eva Eriksson ville skriva en bok. Och så blev det. Om ni är flera som skriver, låt en vara den som slutligen "håller i pennan". Då blir det samma manér rakt igenom hela boken. Och så var det i vårt fall också. Det går givetvis att ha två skribenter, men risken finns att det märks när man läser boken. Så enkla saker som vem är "vi", "man" och "jag" i boken. Har sett flera böcker där man skriver "jag" och ena författarens namn inom parentes hela tiden och det blir lite tjatigt att läsa.

Några fler tips:

- Bestäm dig (eller er)
- Sätt en deadline för synopsis
- Lära känna branschen
- Se på olika alternativ till utgivning

Vad är ett synopsis?

Sedan är det bra med ett synopsis, en sammanfattning av ingående delar eller kapitel, varför inte en inledning som ger en känsla för vad det ska handla om och utkast på något kapitel. Denna idé hade jag redan för två år sedan. Har jag då ägnat bokskrivandet två år kan man undra. Nej, så är det inte.

När du har idé och synopsis är det dags att fundera på utgivning, vilket förlag är lämpligt och är dem intresserade av boken? Eller ska du kanske ge ut boken helt själv. Mitt underlag var tillräckligt för att ett förlag skulle kunna bilda sig en uppfattning. Jag träffade sedan två förlag (Liber och Roos & Tegnér) som båda var intresserade att ge ut min bok, med lite olika avtalsupplägg. Jag valde ändå slutligen att ge ut den på eget förlag, vilket jag gjort med de senaste två böckerna.

Nu är det väl dags att börja skriva...

Att skriva en bok - några tankar på vägen

Nej inte riktigt. Om du inte redan har researchat och samlat material är det hög tid nu. För egen del har det varit en process under flera år. Mina föredrag, utbildningar och möten med kunder och kollegor har givit mig underlag. Material som sedan ska sorteras och gallras för att "platsa" i bokens struktur. Att finna strukturen är inte alltid lätt. Det är notisar som skrivs, flyttas och rivs för att småningom bilda något som kan tänkas bli ett bra upplägg och kapitelindelning. En inte helt lätt process. Jag började skriva redan för ett och ett halvt år sedan. Vid förra årskiftet blev det nästan två veckors skrivande på heltid, då min fru och son åkte till Thailand och jag ensam kvar hemma över jul och nyår. Skrivande varvades med hundpromenader och lite praktiskt arbete med klinkerläggning i källaren. Avbrott som ger nya perspektiv och motivation till skrivandet. Brukar även då lyssna till poddar som kan ge nya uppslag och vinklingar. Älskar skrivprocessen, när jag väl är i flow. Ibland är det bara helt hopplöst, men det måste får vara okej det med.

Planera för utgivning

I början av januari (2016) var boken långt framskriden. Nu börjar nästa fas i egenutgivandet. Kontakter togs med tryckeri, omslagsformgivare, samt förslag på layout av inlaga. Jag körde även igång PR-arbete, främst för utgivning av min förra bok **Konsten att få andra att prestera** i pocketformat, men med en tanke att senare under året lansera den nya boken. Planen var utgivning till april 2016, bokens titel "Konsten att lyfta andra och varandra".

Då kom bakslaget!

I slutet av januari hände det som inte fick hända, min dator blev stulen. Och nej, jag hade ingen back-up! Jag har nog aldrig fått så många kommentarer på en Facebook-status som då... Jag tappade helt sugen. Halva bokmanuset försvann. Jag kunde återskapa de åtta första kapitlen av bokens då arton kapitel. Detta tog helt musten ur mig. Så mycket tid nedlagd, samt även en hel del pengar investerade till ingen nytta!

Bokprojektet lades på is. Även om jag fick arbeta med mina egna mentala verktyg (!) så fick jag inte tummen ur för att ta tag i boken igen. Det var inte heller lätt att komma igång ordentligt med föreläsandet. Bakslag kan man lätta kalla det.

Det dröjde mer än tio månader, en vår, sommar och höst hann passera innan jag skrev ett endast ord till på boken.

Och då började jag nästan helt om igen.

Boken som kom i maj (2017) är en helt annan bok i mångt och mycket, även om grundtanken finns där. Det är inte bara ett nytt omslag, utan även strukturen och innehållet är annorlunda. Det är utan konkurrens min absolut bästa bok. Provläsare har redan sagt sitt.

SLUTA CHEFA BÖRJA LEDA. Hur laget blir större än jaget är en bok som tar avstamp i det personliga ledarskapet för att hjälpa chefer (och medarbetare!) att bli bättre ledare för framtiden. Planerad utgivning var 15 maj 2017, den kom 30 maj.

Nu är boken klar, eller hur?

Bara att sitta och vänta nu då. Nej, det är mycket jobb kvar efter att du satt punkt i ditt manus. Det är nu som det verkliga jobbet börjar. Att producera den, få den tryckt och få den köpt. För jag har skrivit en bok som jag vill ska bli köpt och läst. Men mer om detta i nästa inlägg.

Att skriva en bok - några tankar på vägen

Hur kommer du i kontakt med ett förlag

Idag är förlagen ganska aktiva att själva söka upp och scanna marknaden efter bra författare, titlar och teman som "trendar" och kan sälja. Vissa författare, även de som inte blivit publicerade utan som kanske "bara" bloggar eller liknande, blir till och med ombudda att skriva en bok. Vilken ära, i alla fall om man har den ambitionen. För oss 1999 gällde det att utnyttja kontakter. Det var inte det lättaste att komma till möte med ett förlag då. Det räckte inte med "jag har en idé..." eller "jag har ett synopsis". Du skulle helst ha ett färdigskrivet manus. Så är det fortfarande i vissa fall. Eller i minsta läget vill förlaget se något du skrivit och gärna ett eller ett par kapitel av boken. Jag kontaktade då en av de författare jag kände, Torbjörn Holmkvist, eller mera känd som trollkarlen Conny Ray. Han hade då bland annat givit ut boken "Presentationsteknik" som hade sålt över 20 000 exemplar på kort tid. Ett lysande resultat på den tiden, utan internet och utan Facebook-annonsering. Med Torbjörns hjälp att öppna dörren fick vi kontakt med Liber Ekonomi, en av de stora aktörerna på fackboksmarknaden. De var också det enda förlag vi hade kontakt med då. Det resulterade i att i slutet av december 1999 såg boken "Kunden är ditt varumärke" dagens ljus. En dryg månad efter att vår enda son, Emil, kommit till världen. Två nedkomster tätt inpå varandra: WOW! Vilken glädje! Vilken känsla!

Idag finns det fler förlag och många olika modeller för utgivning.

Olika ekonomiska upplägg

Utan att nämna några förlagsnamn kan jag bara visa på några olika ekonomiska upplägg när boken väl är antagen och kontrakt tecknats. Förlagen är ofta mycket intresserade av vem målgruppen är och hur mycket du själv kommer att kunna sälja av upplagan.

1. Du får royalty, 15-25%, av förlagspriset (F-pris, det pris som bokhandeln betalar). Beroende på avtal betalas 1/3 del av upplagens royalty ut när manus lämnas. Oftast trycker man 2500-3000 ex, ibland färre, sällan fler. Så när 1000 ex sålda börjar det ticka in royalty. Ofta får du som författare köpa boken till ett rabatterat pris. Om F-pris ligger på säg 170:- kanske ditt pris blir 115:-/styck. Men det är en förhandlingsfråga. Du är sedan fri att sälja dessa själv. Utpriset har dock oftast då bestämts av nätbokhandeln. Du betalar inget till förlaget för redaktörstjänst, korrektur, tryck och PR. Det sistnämnda delen, PR, är ett kapitel för sig.
2. Du köper säg 1000 ex själv av första upplagan och betalar 100-150 000:- (100-150:- per bok. Förlaget ger dig sedan ingen royalty eller en lägre/högre royalty beroende på din förhandling.
3. Du tar hjälp av ett förlag som fixar redaktör, korrektur, tryck och distribution. Ni delar på vinsten. Du får själv "köpa ut" böcker till ett bra pris.
4. Du ger ut själv. Tar då hela vinsten, men måste också sköta allt jobb själv och stå den ekonomiska risken. Men om (eller när!) boken säljer får du storleksordningen kanske fyra till fem gånger mer pengar över jämfört med ett förlagsavtal. Om du tänker en fackbok på säg 175-200 sidor tryckt i 3 000 ex, så gör du break-even för hela upplagan vid ca 700-900 ex enligt min erfarenhet. Alltså alla kostnader tillbaka och alla sålda exemplar därefter är hela försäljningspriset "vinst".

Det finns säkert fler sätt du kan samarbeta med förlag, men ovan är nog de mest vanliga.

Att skriva en bok - några tankar på vägen

Så vad väljer du? Det beror på hur mycket jobb du själv vill lägga ned och vad du har för kunskap förstås. Ser du att du kommer sälja största upplagan själv (gäller ofta för föreläsare och utbildare). Vill du tjäna pengar på boken? Vill du nå ut med ditt budskap i media? Skälen kan vara olika.

Fler tips:

- Lyssna med flera förlag
- Ta inte ett nej för ett nej
- Var lyhörd för erfarenhet, men stå på dig kring din idé
- Bli klar med varför du skriver boken (ekonomi, bli känd, sälja dina tjänster etc). Det kan då vara underlag till på vilket sätt du kommer ge ut boken och hur marknadsföringen ska ske
- Fundera på hur du vill göra med eventuella e-böcker och ljudböcker, redan från start. Var noga med att inte inkludera detta om du skulle "sälja bort" rättigheten för boken när det tryckta boken tas fram. Det är lätt att bli så glad när ett förlag vill ta sig an din bok att du kanske säljer dig för billigt.

Att marknadsföra och sälja den, nåja, det har faktisk redan startat.

Hur vill du att boken ska se ut?

Att skriva är inte den stora delen om du bestämmer dig för att ge ut själv. Jo, om du helt släpper resten till ett förlag, vilket är ett alternativ. Med bakgrund inom reklam och marknadsföring är denna biten minst lika kul som att skriva tycker jag.

Många är frågorna för att en bok ska se dagens ljus:

Manusskrivande

Korrekturläsning i flera omgångar

Layout, original, omslag, illustrationer.

Ska den tryckas svart/vit eller med en dekorfärg (alltså svart plus en färg) eller helt i fyrfärg.

Ska den illustreras? I så fall, på vilket sätt?